

DEBATT

aftenposten.no/meninger

Skriv kortest mulig. Vi forbeholder oss retten til å forkorte. Innlegg som er sendt til flere aviser, trykkes ikke. Oppgi navn, adresse og telefon på dagtid. Aften returnerer ikke artikler som blir sendt oss på papir.

Hovedinnlegg: 5000 tegn inkl. mellomrom
Debattinnlegg: 1000-1500 tegn inkl. mellomrom
Kortinnlegg: 500-750 tegn inkl. mellomrom

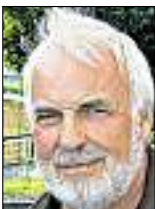
Knut Olav Åmås
Kultur- og
debattredaktør

Skriv til: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo • Faks: 22 86 40 89 • E-post: debatt@aftenposten.no

Penger spart. Utgiftene ved å bevare Munchmuseet på Tøyen blir halvparten så store som å bygge i Bjørvika. Tøyen kan bli det nye «stedet» i Oslo.

Munch usynlig i sin hjemby

Av Didrik
Hvoslef-Eide
arkitekt

Økonomisk smell. Vedtaket om lokalisering av Munchmuseet til Bjørvika og valget av Lambda, kan ende i en skikkelig økonomisk blåmandag, og at det som blir bevart av Lambda, i forhold til konkurranseforslaget, bare er «knekken». Protestene ble formalisert etter Riksantikvarens innsigelser og fulgt opp i et økende antall protester i en pågående nettaksjon.

Revurdering

Som arkitekter og planleggere vet vi at et nybygg på Tøyen for Munch, med forslagsvis Stenersen i det rehabiliterte gamle, halverer omkostningene for byens skattebetalere. Men tall alene har aldri tent noen begeistring for folk flest. Oslos politikere er dessuten blitt «lurt» før, og angret i ettertid. Byen må denne gangen ha en retrettmulighet når den endelige prislappen legges frem for bystyret. Retrettmuligheten er fortsatt Tøyen. Men et nytt «spektakulært» bygg på Tøyen alene, vil heller ikke være nok, selv om dette som arkitektur overgår Lambda.

Lite utviklet

Tøyen må endres som sted, både fysisk og i folks bevissthet. «Tøyen er tungt tilgjengelig», sier Bjørvika-tilhengerne. Men avstanden til en attraksjon kan ikke alene måles i kilometer og tid. Like viktig er opplevelsen mot målet. T-banen mot Munchmuseet og Tøyen stasjon har i så måte alltid vært nedslående, også for bydelen som sådan. Tøyen har jo allerede mye å by på, men er dårlig annonsert og svakt utviklet som sted.

Kunsten ikke avgjørende

Botanisk Have og Naturhistorisk Museum er perler isolert sett og når en internasjonal legende som Edvard Munch har et så lavt besøkstall, noen jukser riktignok med disse for å promotere Lambda, skyldes dette ikke bare avstanden fra sentrum. Heller ikke bare manglende stimuli under reisen, men også manglende kvaliteter mellom anleggene. Det beste bevis på at et museum er vellykket, er at en god del av de besøkende bare er der uten

Et nytt bygg på Tøyen vil som arkitektur overgå Lambda, hevder Hvoslef-Eide.

FOTO: BERIT ROALD/SCANPIX

nødvendigvis av interesse for det utstilte. Serios registrering viser at en høy andel av dem som besøker det danske Louisiana-museet, milevis fra København, er der uten egentlig for å se kunsten. Det er viktig at den er der og borger for det sosiale livet mellom det utstilte og en alltid stappfull kafé – også på hverdagens.

Usynlige Munch

Tøyen må sees i et nytt byutviklingsperspektiv. Landets mest berømte person, relatert til visuelle opplevelser, er som et paradoks gjort helt usynlig i sin egen hjemby. «Nærheten» til Munch er forbausende nok ikke en gang annonsert på byens sentrumsstasjoner, annet enn som «østgående tog». Tøyen stasjon er ikke bare et trist møte med bydelen, men knapt synlig som stoppested for Munch. Skiltingen, inkludert den mot Naturhistorisk Museum og Botanisk Have, er en paradoksi på grafisk design – før du endelig når baksiden av Munchmuseet.

Opprustning

Det skal så lite til før Tøyen-anleggene kan bli det nye stedet i Oslo. De sentrumsnære stasjonene mot Tøyen må imidlertid ikke bare annonsere Munch, selv om dette er det store trekkplasteret, men også de andre anleggene på Tøyen. Gjør som på Flytoget, men omvendt kommersielt. På skjerm i hver vogn for østgående tog starter «folkeopplysningen», mot et av de mest spennende destinasjonene i Oslo. Tøyen Stasjon må omdøpes til «Tøyen/Munch» og opprustes funksjonelt og estetisk.

Ouverture

Med relativt enkle midler kan man umiddelbart etter første trapp fra Tøyen stasjon, som er felles for vestgående tog, anlegge en rampe direkte mot Munch-museet. Denne kommer opp i dagen i en radikalt nedkortet avstand til Tøyen-anleggene. Den videre ferd mot museene har den eksisterende flotte Tøyenparken til høyre. Til venstre ligger det til rette for informasjon og spektakulære dekorasjoner på lave «sett-stykker» mot målet. Disse skjuler eller neddemper boligblokkene som svekker de aktuelle temaer. Den siste bakken, som i dag får folk til å tro de har gått galt, blir selve ouverturen til alle tilbudene, før man med full oversikt vandrer ned det siste stykket mot Stenersen-museet i den omorganiserte gamle bygningen, nytt Munch-museum som et lavt anlegg i bakken mot østre parkområde, det nye Veksthuset, som nå ser ut til å bli realisert, Naturhistorisk Museum og fantastiske Botanisk Have – hvorfra hele byen og fjorden kan beskues sydover.

Munch-busser

Stikkordene for denne opprustning av stedet er trivsel og opplevelser mot kunnskap, gjerne på barns premisser. Barna er den viktigste målgruppen i et sivilisert samfunn.

Som et siste sukk: Munch burde i prinsippet ha et like stort gjestende publikum som Vikingskipmuseet og Vigelandsanlegget. Som for Ikea-bussen, som ikke bare gir gratis tur til salgsstedene, men også smart mobil reklame, burde

Lambda vil overskygge Operaen, tror artikkelforfatteren.

ILLUSTRASJON: MIR/HERREROS ARQUITECTOS

det i turistsesongen være gratis shuttle-transport med høyprofesjonelt dekorerte «Munch-busser» gjennom sentrum. Disse får også sine hyppige kulturstopp andre steder. Det nest siste ved Operaen, som slapp å få svekket sin «lavmælte monumentalitet» av et høyt konvensjonelt energikrevende glasshus med

«knekk», som aldri kan utvides, og som i avstand til det folkefylte sentrum i tid og opplevelse ligger lengre unna enn Tøyen-anleggene. Som arkitekter og planleggere, vet vi at prislappen på Tøyen, inkludert radikale inngrep for å gi stedet den status det fortjener, etter alle målereglene halveres i forhold til feilgrepet.

«Tøyen må sees i et nytt byutviklingsperspektiv»

Kortsiktig grådighet

Særpreg. De er enestående, museene på Bygdøy og bedre kan de bli. Men vikingskipene må ikke røres. Munch-museet på Tøyen er vakkert, innbydende enkelt og særpregt. La det stå. Lambda blir et monsterrum, kanskje passende for en Bjørvika bystruktur av kortsiktig grådighet, men så sorgelig for operahuset og Middelfalderparken. Planene for Vest-

bane-området bebyggelse og bruk, ser ikke lystelig ut. Gledelig da at man omsider vil at Tullinløkka skal bli til park og hygge. Arkitektur er som ofte nevnt, meget viktig for trivsel for oss alle i byen. Og trivsel er det virkelige og eneste bærekraftige element i byutvikling.

**Tor Fuhre
Frogner**

Frykter mer utestengning

Utrygt. «Shared space», eller sambruksareal, nevnes flere ganger i planene for gatebruken i Oslo sentrum. Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, FFO, er ikke imot «shared space», som blant annet har mindre bilbruk og færre ulykker som mål. Men det er elementer i dette prinsippet som gjør at vi frykter flere utrygge trafikanter, samt nye segregerende løsninger i form av «safe spaces».

Sambruksareal er en ny måte å organisere forholdet mellom trafikantgrupper i byrom. Ideen er å blande alle typer trafikanter på samme område, det vil si fotgjengere, syklist, bilister og motorsyklister i en slags uregulert harmoni.

Et eksempel på sambruksareal i Oslo er St. Olavs plass. FFO tror det kan fungere for mange trafikanter, men er redd det vil innebære en be-

tydelig utfordring og forverring for noen. Dette gjelder spesielt synshemmede og hørselshemmede. Andre utsatte grupper er eldre og barn. FFO tror mange vil oppleve økt trygghet i et slikt miljø og når mennesker er utrygge, gjør de ofte feil. For å imøtekomme utrygghet planlegges såkalte «safe spaces», avgrensede områder for dem som ikke kan eller vil ferdes i fellesområdene. Det viktigste prinsippet i universell utforming, som er lovfestet i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, er at muligheten for bruk skal være lik for alle. FFO oppfordrer samferdselsetaten i Oslo til å utvikle ideen om «shared space» videre med mer integrerte løsninger for alle trafikanter.

**Berit Therese Larsen
Rådgiver i FFO**

Slike anlegg er det stor mangel på i Oslo. Her trener snowboardlandslaget i svømmehallen på Risenga i Asker.

FOTO: TRYGVE INDRELI

Oslo må bli svømmedyktig

Trenger anlegg. Heller ikke i 2011 vil byrådet prioritere nye svømmeanlegg i Oslo, selv om det i byens plan for idrett- og friluftsliv står at Oslo har behov for tre nye flerbruksanlegg til de delene av byen som har størst mangel på svømmetilbud, dvs. Oslo vest, nord/vest og Stovner/Rommen. Bystyret har vedtatt at byrådet skal arbeide med planlegging av et badeanlegg på Stovner uavhengig av badeanlegg på Økern. Samferdselskomiteen påpekte at Oslo må regulere og prosjektere et nytt, moderne konkurranseanlegg på Lambertseter.

I budsjettbehandlingen for 2010 var vedtaket: «Byrådet bes om å igangsette et forprosjekt for å avklare muligheter når det gjelder lokalisering og etablering av et fullverdig konkurranseanlegg for svømming og stuping som tilfredsstillende internasjonale mål.»

Politiske vedtak betyr tydeligvis ingenting for byrådet. I budsjettet for 2011 heter det at et moderne konkurranseanlegg vil bli for dyrt og ikke bli prioritert i kommende økonomiplanperiode.

Nye flerbruksanlegg og svømmeanlegget på Stovner nevnes ikke. Byrådet erkjenner ikke at svømmehaller er kommunale idrettsanlegg. Heller ikke at det bør være en kommunal oppgave å bygge svømmehaller. Byrådet må ta ansvaret for å endre på det faktum at Oslo er dårligst i landet når det gjelder tilgangen til svømmehaller, og at barn og unge i Oslo har landets dårligste svømmeferdigheter.

Byrådet sier i budsjettforslaget: «**Det er et overordnet mål for byrådet at Oslo skal være en internasjonalt attraktiv idrettsby med mulighet for å utøve og oppleve**

toppidrett». Og videre «...at tilgangen til idrettsanlegg er viktig for at hele befolkningen skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet».

Byrådets intensjoner blir ikke troverdige når idretten, skolen og befolkningen må konkurrere om treningstid i altfor få basseng. I Oslo er det ikke bygget et eneste nytt svømmeanlegg siden 1983.

Nå er det budsjettforhandlinger. V og KrF har med sine stemmer bidratt til at det er politisk flertall for flere av svømmeforslagene i bystyret. Nå har disse partiene muligheten til å vise at de i praksis tar det politiske ansvaret som byrådet ikke gjør. Hvorfor er det så vanskelig for de borgerlige partiene å gjøre hovedstaden svømmedyktig?

**Janne Svegården (Ap)
Meldem i Oslo bystyre**

Vekst til Oslo?

Tallforvirring. I forbindelse med presentasjon av statsbudsjettet for 2011 sier kommunal- og regionalminister

Liv Signe Navarsete (Sp) at Oslo får 1,4 milliarder kroner mer til neste år. I et innlegg i Aften 19. oktober er tallet redusert til 1,27 milliarder kroner. Uansett er tallet høyt og skaper nok en viss forvirring. I likhet med mange andre kommuner er Oslo nødt til å stramme inn pengebruken for å beholde en sunn økonomi fremover. Over halvparten, rundt 800 millioner kroner, av økningen skyldes imidlertid at priser og lønninger stiger,

noe som ikke gir rom for bedre tjenestetilbud.

Statens måte å fremstille veksten på tar imidlertid ikke hensyn til at det blir flere innbyggere som skal dele på pengene. I Oslo koster befolkningsøkningen oss nærmere 300 millioner kroner i driftsmidler i 2011. Da har vi ikke tatt med økte kostnader til vei og kollektivtrafikk. Videre får vi økte pensjonskostnader på ca. 240 millioner kroner. Vi må bygge ut omsorgstilbud, skoler og barnehager i stor stil, som igjen medfører økte finanskostnader.

Det hadde vært lettere å de-

battere hvis vi kalte en spade for en spade. I realiteten er det slik at de økte inntektene i hovedsak vil bli brukt til å gi tilbud til flere innbyggere. Vi vil altså ikke ha flere kroner pr. innbygger i 2011 enn i år. Regjeringens fremstilling skaper derfor urealistiske forventninger hos innbyggerne til hva som er mulig å få til med de gitte rammene. Det er mange kommuner som har den samme pedagogiske utfordringen det er å forklare sammenhengen når ministeren fremstiller det som en ren vekst.

**Kristin Vinje (H)
Finansbyråd i Oslo**

Aftenposten

Bruk av Aftenpostens stoff og annonser er ikke tillatt med mindre dette er hjemlet i lov eller særskilt avtalt.
© Aftenposten 2009.
Trykt: Schibsted Trykk AS

PFU

• Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen.

• Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

• Adresse: PFU, Rådhusgt. 17, pb 46, Sentrum, 0101 Oslo

© Aftenpostens rettigheter, se: aftenposten.no/generellebetingelser

All utgivelse av stoff i Aftenpostens publikasjoner skjer kun i henhold til Aftenpostens generelle vilkår for rettigheter til stoff.

Innsendt stoff honoreres i alminnelighet ikke, med mindre annet er avtalt. Publiseringsvilkårene gjelder for så vel honorert som ikke honorert stoff. Vilkårene innebærer bl.a. at Aftenposten betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form fra Aftenpostens elektroniske redaksjonsarkiv eller andre databaser som Aftenposten har avtale med.

Dette innebærer også publisering på Internett og lignende.

Innsendere av stoff kan, etter spesiell avtale med Aftenposten, i hvert enkelt tilfelle, reservere seg mot at deres stoff distribueres til Aftenpostens kunder fra det elektroniske redaksjonsarkivet.

Aften returnerer ikke artikler som blir sendt oss på papir.

Skattelister 2009

SKATTELISTENE 2009 [Avansert skattesøk](#)

Hva er snittinntekten der du bor?